

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 552/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej JANÍČEK LEGAL s. r. o., Kominárska 2, 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-20C/83/2018 a proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaniach vedených pod sp. zn. 11Co/69/2022 a 1Co/6/2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. K2-20C/83/2018 a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 11Co/69/2022 a 1Co/6/2025. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v konaní sp. zn. 1Co/6/2025 bez zbytočných prietahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 8 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v napadnutom konaní, ktorého predmetom je žaloba o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku dopravnej nehody, je sťažovateľka žalovanou v 1. rade. Súdne konanie začalo 3. decembra 2018, pričom predmetom žaloby bolo predovšetkým uplatnenie nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, ku ktorému došlo v dôsledku dopravnej nehody 3. júna 2017, pri ktorej manžel, resp. otec žalobcov utrpel smrteľné zranenia.

3. Mestský súd rozsudkom zo 16. novembra 2021 zaviazal sťažovateľku a žalovaného v 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 2 000 eur a žalobcovi v 3. rade sumu 1 000 eur. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a nepriznal nárok na náhradu trov konania. Mestský súd v bodoch 68 až 70 rozsudku odôvodnil krátenie uplatneného nároku v sume 20 000 eur, pričom jediným dôvodom bola skutočnosť, že žalobcovia nepredložili k svojim tvrdeniam žiadne relevantné dôkazy. Spoliehali sa na nespornú okolnosť, že pri nehode došlo k usmrteniu. Neboli vypočutí žalobcovia v 2. a 3. rade, neposkytli sa ani ich písomné výpovede, neposkytla sa relevantná fotodokumentácia, nenavrhlí sa vypočúť svedkovia a pod.

4. Dňa 31. mája 2023 krajský súd uznesením zrušil rozsudok mestského súdu okrem výroku o zamietnutí žaloby v časti nároku na náhradu škody vo výške 3 886 eur vo vzťahu medzi žalobkyňou v 2. rade a žalovanými v 1. a 2. rade a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Krajský súd predovšetkým vytkol mestskému súdu, že tento sa nedostatočne vysporiadal s otázkou nemajetkovej ujmy ako vo vzťahu k preukazovaniu rozhodujúcich skutočností, tak aj vo vzťahu k správne právnemu posúdeniu tohto inštitútu.

5. Po vrátení veci mestský súd niekoľkokrát vo veci pojednával a napokon rozhodol rozsudkom z 24. septembra 2024, ktorým žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v 1. rade z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 20 000 eur, žalobkyni v 2. rade sumu 15 000 eur a žalobcovi v 3. rade sumu 15 000 eur, a to všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcom priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovaným v 1. a 2. rade.

6. Sťažovateľka, ako aj žalovaný v 2. rade podali proti rozsudku odvolania, predmetné odvolacie konanie je vedené pod sp. zn. 1Co/6/2025, pričom krajský súd o odvolaniach doteraz nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Námietky sťažovateľky smerujú k celkovej dĺžke konania, ktorá od decembra 2018 dosahuje 6 rokov a 2 mesiace, a tiež k obdobiam prietahov a nesprávneho a neefektívneho postupu súdu prvej inštancie, ktoré mali za následok porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru.

8. Sťažovateľka argumentuje, že po právnej stránke ide o obvyklý občianskoprávny spor, kde je judikatúra súdov stabilizovaná. Rozhodnutie súdu v zásade závisí od posúdenia predloženej dokumentácie a výpovede úzkeho okruhu svedkov. V konaní nevystupuje množstvo subjektov na strane žalobcu. Otázka protiprávnosti bola vyriešená právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní. Nejde teda o skutkovo ani právne náročnú vec.

9. Žalovaní podľa sťažovateľky nijakým zásadným spôsobom neprispeli k celkovej dĺžke napadnutého konania a sťažovateľka nezavinila odročenie pojednávania a tento procesný postup ani nežiadala. Riadne sa vyjadrila k veci samej a včas predložila návrhy na vykonanie dokazovania. Na dĺžku napadnutého konania mala ale výrazný vplyv pasivita žalobcov týkajúca sa ich dôkaznej povinnosti, t. j. označenie alebo predkladanie dôkazov na preukázanie svojich tvrdení. Do vydania prvého rozsudku mestského súdu v podstate nepredložili žiadne dôkazy, preto mestský súd v rozsudku priznal také nízke plnenie. „Každé jedno súdne pojednávanie“ sa odročilo z dôvodu, aby žalobcovia preukázali svoje tvrdenia. Napríklad v zápisnici z pojednávania 24. novembra 2020

im bola uložená povinnosť doplnenia dôkazov, pričom bola uplatnená námietka koncentrácie konania. Súd prvej inštancie vyzval 18. marca 2021 žalobcov, aby predložili „veci“ v elektronickej forme. Žalobcovia v odvolaní proti rozsudku z 26. novembra 2022 predložili po skončení dokazovania dôkazy, ktoré ani neboli sťažovateľke doručované. Ani po vrátení veci krajským súdom žalobca vo svojom vyjadrení nenavrhol žiadne podstatné dôkazy. V zápisnici z pojednávania 19. marca 2024 súd prízvukoval neunesenie dôkazného bremena s uložením povinnosti predložiť dôkazy. V dôsledku toho bola vznesená námietka koncentrácie konania. Následne aj v zápisnici z pojednávania 24. septembra 2024 súd apeloval na „nekonečné predkladanie dôkazov“. Žalobcovia postupne predkladali dôkazy „až na základe pomoci zo strany súdu, ktorý právnenému zástupcovi vyslovene uviedol čo má robiť. Aj keď zo strany žalovaných tento postup bol namietaný súd ho odôvodňoval citlivou povahou konania.“.

10. Sťažovateľka uvádza, že k zbytočným priet'ahom prispel predovšetkým súd prvej inštancie. Napadnuté konanie trvá 6 rokov a 2 mesiace. V konaní bolo vydané jedno meritórne rozhodnutie, ktoré bolo zrušené odvolacím súdom. Súd prvej inštancie nariadil 10 pojednávanií. Prvé pojednávane odročil z 29. septembra 2020 na 24. november 2020 z dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalovaného v 2. rade (poisťovne). Pojednávane nariadené na 16. apríl 2021 odročil na 29. jún 2021 z dôvodu opatrení spojených s pandemiou ochorenia COVID-19. Časové obdobie odvolacieho konania od 28. januára 2022 (podanie odvolania) do 31. marca 2023 (vyhlásenie rozhodnutia), t. j. 14 mesiacov, možno kvalifikovať ako neefektívny postup mestského súdu, keďže došlo k zrušeniu jeho rozhodnutia (II. ÚS 26/2016). Pojednávane nariadené na 16. január 2024 odročil z dôvodu práceneschopnosti sudcu. Pojednávane 19. marca 2024 bolo odročené z dôvodu uloženia povinnosti žalobcom predložiť dôkazy. Pojednávane 2. júla 2024 odročil „neefektívne“ na účely predloženia záverečných rečí a vyhlásenia rozhodnutia. Sťažovateľka považuje za „priet'ahové“ tie obdobia, keď súd prvej inštancie nedodržiaval princíp rovnosti strán a koncentráciu konania, ignoroval pasivitu žalobcov a neustále odročil pojednávania až do predloženia návrhov na vykonanie dokazovania.

11. Sťažovateľka uzatvára, že žalobcovia sa domáhali aj náhrady škody vo výške 3 886 eur a žaloba v tejto časti bola právoplatne zamietnutá. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení výroku o trovách konania nezaoberal neúspechom týkajúcim sa tohto samostatného nároku a nerozhodol o povinnosti žalobcov nahradiť trovy konania žalovaným za neúspech v tejto časti, čo naznačuje, že odvolací súd v tomto rozsahu rozsudok súdu prvej inštancie zruší a v tomto rozsahu bude konanie určite pokračovať. Sťažovateľka teda zastáva názor, že už uvedené procesné pochybenia a nesprávny a nesústredený postup a nečinnosť mestského súdu v napadnutom konaní vo svojom súhrne mali za následok porušenie označených práv sťažovateľky.

12. Povaha sporu je pre sťažovateľku obzvlášť podstatná. V napadnutom konaní ide o vyvodenie zodpovednosti proti nej a určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Sťažovateľka je v mladom veku (35 rokov), pričom dopravné nehoda sa stala pred 12 rokmi v roku 2012, keď mala 23 rokov. Aktuálne sa stará o maloleté dieťa a určenie miery jej zodpovednosti a konečnej výšky nemajetkovej ujmy je pre ňu podstatné, keďže ovplyvňuje jej život a budúcnosť. Výrok rozsudku, ktorý ju zaväzuje zaplatiť 50 000 eur, „nepochybne vyvoláva značnú sociálnu tieseň resp. je hrubo likvidačná a v rozpore so zákazom extrémnej disproportionality pri zásahoch do majetku.“. Pri výške nemajetkovej ujmy neboli vzaté do úvahy všetky okolnosti veci (písomné ospravedlnenie sťažovateľky, jej ľútosť, išlo o nešťastnú náhodu, a nie o úmyselné konanie).

Z tohto hľadiska je rozsudok v rozpore s judikatúrou ústavného súdu (PL. ÚS 5/2012) a Ústavného súdu Českej republiky (Pl. ÚS 3/02, Pl. ÚS 38/02).

13. Uplatnenú sumu finančného zadost'učinenia sťažovateľka odôvodňuje predovšetkým povahou napadnutého konania, kde dlhodobá neefektívna činnosť mestského súdu prehlbuje právnu neistotu sťažovateľky bez reálnej vyhliadky právoplatného skončenia veci. Konanie trvá aktuálne 6 rokov s tým, že sa môže ešte predĺžiť (po zrušení rozsudku odvolacím súdom). Uvedená skutočnosť znižuje dôveru sťažovateľky v justíciu. Nečinnosť súdu prvej inštancie spôsobuje aj neistotu a napätie medzi sťažovateľkou a jej manželom. Nevedia, aká suma zasiahne ich rodinný rozpočet a či budú môcť splácať dlžnú sumu v splátkach a ako budú vedieť zabezpečiť starostlivosť o ich maloletú dcéru. Rozsudok mestského súdu vyvoláva aj pocit nespravodlivosti, keď mestský súd dezinterpretoval postoj sťažovateľky v konaní (bod 48 rozsudku) a obvinil ju z pasivity (čo sa týka preukázania vplyvu udalosti do jej duševnej sféry a jej majetkových pomerov). Sťažovateľka pritom preukázala výšku svojich príjmov a svoje postavenie. Súd prvej inštancie *„chladne presunul zodpovednosť za výsledok na sťažovateľku pričom opakované nerešpektovanie koncentrácie konania a nepredkladanie dôkazov zo strany žalobcov dlhodobo schvaľoval.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

16. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

17. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

18. Aktuálne napadnuté konanie prebieha takmer 7 rokov, a to na dvoch inštanciách súdnej sústavy. V uvedenom období rozhodol súd prvej inštancie dvakrát meritórne. Prvý rozsudok vydal 16. novembra 2021, t. j. po 3 rokoch od začatia napadnutého konania. Druhý rozsudok vydal 24. septembra 2024, t. j. po 18 mesiacoch od vydania kasačného uznesenia krajským súdom. Vymedzené časové obdobia sa nejavia zjavne neprimerané, keď aj z argumentácie sťažovateľky je zjavné, že mestský súd nariad'oval pojednávania a vykonával dokazovanie a napokon aj dvakrát meritórne rozhodol. Pokiaľ ide o odvolacie konania, prvé odvolacie konanie trvalo približne 13 mesiacov (od 28. januára 2022, keď bolo podané odvolanie, do 31. marca 2023, keď krajský súd vydal kasačné uznesenie). Druhé odvolacie konanie aktuálne netrvá ani jeden rok, keď mestský súd vydal svoj druhý rozsudok 24. septembra 2024. Vo svojom súhrne uvedené časové súvislosti a analýza postupu týchto súdov v napadnutých konaniach (vychádzajúc zo skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti) neindikujú ústavne nesúladný postup mestského súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach.

19. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky týkajúcu sa postupu mestského súdu, ktorý mal ignorovať pasivitu žalobcov týkajúcu sa splnenia dôkaznej povinnosti, t. j. preukázania rozhodujúcich tvrdení predložením alebo označením dôkazov, a zásadného nerešpektovania zásady koncentrácie konania, ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že v tomto konaní – posudzujúc námietku porušenia označených práv sťažovateľky – nie je oprávnený skúmať túto námietku, keďže takýto postup všeobecného súdu môže za splnenia relevantných okolností predstavovať porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces. Sťažovateľka však porušenie týchto práv môže stále namietať v opravných prostriedkoch v systéme všeobecného súdnictva (odvolanie, dovolanie). Pokiaľ ale ide o posúdenie týchto námietok z pohľadu možného neefektívneho postupu súdu prvej inštancie s následkom porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd nezistil možnú príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom mestského súdu a možným porušením označených práv sťažovateľky.

20. Nemožno totiž úplne súhlasiť s námietkou sťažovateľky, že v danej problematike je judikatúra všeobecných súdov ustálená. Uvedené možno demonštrovať na právnych úvahách *obiter dictum* krajského súdu v kasačnom uznesení – osobitne v bode 21 týkajúcom sa otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade (poisťovne) v kontexte s výkladom pojmu škoda a taktiež s vymedzením úvah, či náhrada nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinného zmluvného poistenia. Krajský súd následne v bode 22 uviedol svoje úvahy k otázke dokazovania nemajetkovej ujmy, formy a výšky jej odškodňovania s dôrazom na to, že predmetom dokazovania sú nehmotné skutočnosti (stav mysle, okolnosti vnútorného prežívania), ktoré je spravidla pomerne náročné preukázať, resp. za určitých okolností sa vôbec nepreukazujú. Napokon v bodoch 24 a 25 vymedzil okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodeného a na strane pôvodcu zásahu. Tieto úvahy krajského súdu možno doplniť aj odkazom na stále prebiehajúcu teoreticko-právnu diskusiu, čo sa týka viacerých aspektov týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy (napr. ZORIČÁKOVÁ, V. *Čo vlastne kompenzuje náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých blízkych osôb?* In: *Súkromné právo* 1/2022, s. 19 – 26; HLUŠÁK, M. *Poznámka ku konštitutívnosti rozsudku o náhrade nemajetkovej ujmy*. In: *Súkromné právo* 4/2022, s. 136 – 138.), a to či je predmetom náhrady citová ujma (utrpenie), ktoré pozostali osoby prežili, zásah do práva na súkromie, či do tejto náhrady možno zaradiť aj prípadnú duševnú chorobu, do ktorej sa môže prežitie utrpenie vyvinúť, a či pozostali

osoby môžu uplatňovať aj nárok za usmrteného príbuzného v dôsledku zásahu do jeho zdravia, resp. života (thanatologická ujma).

21. Uvedené úvahy indikujú špecifické okolnosti pravidelne prítomné v konaniach, v ktorých súd rozhoduje o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých blízkych osôb, a z uvedenej osobitosti vyplývajúce špecifiká dokazovania nemajetkovej ujmy. Námietky sťažovateľky smerujú práve proti postupu mestského súdu v procese dokazovania nemajetkovej ujmy žalobcov, keď podľa sťažovateľky mestský súd neprimerane toleroval pasivitu žalobcov týkajúcu sa splnenia dôkaznej povinnosti a nerešpektovania princípu koncentrácie konania. Vzhľadom na špecifiká prítomné v konaniach, keď súd rozhoduje o náhrade nemateriálnej ujmy – osobitne v procese dokazovania (preukazovania) vzniku tejto nemateriálnej ujmy, jej rozsahu a povahy, ústavný súd nepovažuje námietky sťažovateľky v tomto kontexte za spôsobilé konštatovať porušenie ňou označených práv podľa ústavy a dohovoru. Postup mestského súdu v napadnutom konaní síce neobstál v prieskume krajského súdu ako odvolacieho súdu, v každom prípade postup mestského súdu v kontexte dokazovania nemajetkovej ujmy žalobcami nepredstavuje taký neefektívny postup, ktorý by umožňoval záver o porušení základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd neidentifikoval neefektívny postup alebo nečinnosť mestského súdu v posudzovanom období v napadnutom konaní s následkom porušenia označených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru.

23. Z uvedených dôvodov je ústavná sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu